

Sygn. akt V CSK 564/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa Z. G.

przeciwko R. Sp. z o.o. w B.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego

w (...)

z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

**2. zasądza od R. Sp. z o. o. w B. na rzecz Z. G. kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana R. sp. z o.o. z siedzibą w B. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), oddalającego apelację skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego, którym uwzględniono powództwo Z. G. o zobowiązanie pozwanej do złożenia bliżej określonego oświadczenia woli.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości

orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja sądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Tylko w takich okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej.

Skarżąca sformułowała zagadnienie prawne, które sprowadza się do pytania o relację art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 52, dalej jako: z.z.m.) oraz art. 3 ust. 2 i art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia

7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz. U. Nr 157, poz. 1315, dalej jako: ustawa nowelizująca).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przedstawiono obszerną argumentację mającą świadczyć o konieczności odejścia od przyjętego w wyroku Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2012 r., V CSK 303/11, stanowiska, zgodnie z którym przywołane wyżej przepisy z.z.m. i ustawy nowelizującej należy wyklądać z uwzględnieniem celu ustawy, także na rzecz wyjątku od zakazu retroakcji. Wynika z tego wniosek, że - wbrew twierdzeniu skarżącej o braku jakichkolwiek wypowiedzi orzecznictwa - sformułowanie zagadnienia prawnego wiązane było nie z potrzebą rozstrzygnięcia problemu, który nie został jeszcze podjęty w judykaturze, lecz z ponownym rozważeniem oraz oczekiwaną przez skarżącą zmianą zajętego uprzednio stanowiska.

Rzecz jednak w tym, że ponowna analiza dostrzeżonego w skardze zagadnienia miała już miejsce ze skutkiem podtrzymania dotychczasowego poglądu w szeregu orzeczeń zapadłych w stanach faktycznych w zasadzie zbieżnych z okolicznościami niniejszej sprawy (również w sprawach przeciwko pozwanej R. sp. z o.o.), oraz przy analogicznym ukształtowaniu zarzutów (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r.: V CSK 402/18, V CSK 417/18, V CSK 419/18, V CSK 420/18, V CSK 422/18). Wskazana tu linia judykacyjna została zaaprobowana w dalszym orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2020 r., V CSK 438/18). Należy więc uznać, że problem stosowania art. 3 ust. 1 z.z.m. oraz art. 3 ust. 2 i art. 5 ust. 1 i 2 ustawy nowelizującej został rozwiązany, a w konsekwencji nie ma cech nowości rozumianej również w ten sposób, że na tle zagadnienia podjętego już w orzecznictwie przedstawiane są istotne argumenty wskazujące na potrzebę ponownej analizy wypracowanych uprzednio stanowisk.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Potrzeba taka oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby,

a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna zostać wykazana poprzez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w prawie relewantny sposób (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Skarżąca przywołała szereg orzeczeń sądów powszechnych, w których, w analogicznych stanach faktycznych, zapadły orzeczenia odmienne od wydanego w sprawie, a przyjęta w nich ocena prawna odbiegała od tej wyrażonej w wyroku Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2012 r., V CSK 303/11, i kontynuowanej następnie w licznych późniejszych orzeczeniach. Nie można jednak pominąć, że orzeczenia sądów powszechnych wymienione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zapadły przed wskazanym przez samą skarżącą wyrokiem Sądu Najwyższego zapadłym w sprawie V CSK 303/11. Nic nie wskazuje zatem na to, by obecnie istniały rzeczywiste rozbieżności w orzecznictwie, a po wydaniu ww. wyroków Sądu Najwyższego, rozstrzygających wątpliwości przedstawione przez skarżącą - by występowała także aktualnie przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 in principio k.p.c.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że z przedstawionej przez skarżącą argumentacji nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

jw